

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(1)
กิตติกรรมประกาศ.....	(3)
สารบัญตาราง	(9)
สารบัญภาพประกอบ.....	(10)
บทนำ.	1
สภาพทั่วไปและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
ขอบเขตของการศึกษา	3
บทที่	
1. การปกครองระบอบประชาธิปไตย ผู้แทนราษฎร และพรรคการเมือง	5
1. หลักการพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย	5
1.1 บทนิยามประชาธิปไตย.....	5
1.2 หลักการของระบอบประชาธิปไตย	10
1.2.1 อำนาจสูงสุดเป็นของปวงชน.....	10
1.2.2 หลักเสรีภาพ	11
1.2.2 หลักความเสมอภาค	12
1.2.3 ปกครองโดยเสียงข้างมากที่เคารพเสียงข้างน้อย.....	14
1.3 รูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตย.....	15
1.3.1 ระบอบประชาธิปไตยทางตรง	15
1.3.2 ระบอบประชาธิปไตยแบบมีตัวแทน.....	15

2. ผู้แทนราษฎรในระบอบประชาธิปไตย	16
2.1 หลักการพื้นฐานของผู้แทนในระบอบประชาธิปไตย	16
2.1.1 ผู้แทนต้องมาจากการเลือกตั้ง	16
2.1.2 ผู้แทนต้องมีวาระในการดำรงตำแหน่ง	17
2.1.3 ผู้แทนเป็นผู้แทนปวงชนคนทั้งหมด	17
2.1.4 ผู้แทนต้องไม่ตกอยู่ภายใต้อาณัติของใคร	18
2.2 บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	19
2.2.1 บทบาทและอำนาจหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ	19
2.2.2 บทบาทและอำนาจหน้าที่ในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน	20
2.2.3 หน้าที่ในการเลือกนายกรัฐมนตรี	22
3. พรรคการเมืองในระบอบประชาธิปไตย	22
3.1 ความหมายและบทนิยามของพรรคการเมือง	22
3.2 บทบาทและหน้าที่ของพรรคการเมืองในระบอบประชาธิปไตย	25
3.3 เสรีภาพในการจัดตั้งพรรคการเมืองและความเสมอภาคของพรรคการเมือง	27
3.4 หลักประชาธิปไตยภายในพรรคการเมือง	28
3.4.1 อำนาจสูงสุดเป็นของสมาชิกพรรคการเมือง	29
3.4.2 สมาชิกพรรคมีเสรีภาพและความเสมอภาค	31
3.4.3 การปกครองที่ใช้หลักเสียงข้างมากโดยเคารพเสียงข้างน้อย	31
2. ผู้แทนราษฎรและพรรคการเมืองในต่างประเทศ	33
1. ผู้แทนราษฎรในต่างประเทศ	33
1.1 ผู้แทนราษฎรในประเทศอังกฤษ	33
1.2 ผู้แทนราษฎรในประเทศอเมริกา	36
1.3 ผู้แทนราษฎรในประเทศฝรั่งเศส	37
1.4 ผู้แทนราษฎรในประเทศเยอรมัน	38
2. พรรคการเมืองในต่างประเทศ	39
2.1 ประเทศอังกฤษ	39
2.2 ประเทศสหรัฐอเมริกา	46

2.3 ประเทศฝรั่งเศส.....	52
2.4 ประเทศเยอรมัน.....	56
3. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้แทนราษฎรและพรรคการเมืองในต่างประเทศ.....	60
3.1 ประเทศอังกฤษ.....	60
3.2 ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	61
3.3 ประเทศฝรั่งเศส.....	62
3.4 ประเทศเยอรมัน.....	62
3.4 รัฐธรรมนูญต่างประเทศกับการบังคับให้ผู้แทนสังกัดพรรคการเมือง....	64
3. ผู้แทนราษฎรและพรรคการเมืองในประเทศไทย.....	65
1. จุดอ่อนของระบบรัฐสภา.....	65
2. สภาพการณ์ของพรรคการเมืองในประเทศไทย.....	67
2.1 พรรคการเมืองไทยเป็นเพียงเครื่องมือในการเข้าสู่อำนาจ.....	67
2.2 การบริหารงานภายในพรรคขาดความเป็นประชาธิปไตย.....	71
2.3 สาขาพรรคการเมือง.....	83
2.4 การเงินของพรรคการเมือง.....	85
3. ความสัมพันธ์ระหว่าง ส.ส. กับพรรคการเมืองในประเทศไทย.....	87
3.1 การบังคับให้ ส.ส. สังกัดพรรคการเมือง.....	87
3.2 การพ้นสมาชิกภาพ ส.ส. ลาออกจากพรรคการเมือง.....	92
3.3 การพ้นสมาชิกภาพ ส.ส. หากถูกขับออกจากพรรค.....	93
3.4 การคุ้มครองเสรีภาพของ ส.ส. ในการทำหน้าที่ผู้แทนปวงชน: บทบัญญัติเรื่องการไม่ตกอยู่ภายใต้อาณัติใด ๆ ของผู้แทนปวงชน.....	96
3.5 การบังคับให้พรรคการเมืองส่งผู้สมัคร ส.ส. และจำนวนขั้นต่ำ ที่ต้องส่งผู้สมัคร ส.ส. ของพรรคการเมือง.....	100
3.6 การกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. ต้องสังกัดพรรคการเมือง ก่อนการเลือกตั้งอย่างน้อย 90 วัน.....	103
3.7 การกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีต้องพ้นจากการเป็น ส.ส.	104

4	บทวิเคราะห์สภาพปัญหาการบังคับใช้ ส.ส. ต้องสังกัดพรรคการเมือง	105
	1. สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้ ส.ส. สังกัดพรรคการเมือง	105
	1.1 พรรคการเมืองครอบงำผู้แทนปวงชน	105
	1.2 ส.ส. ขาดอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ผู้แทนปวงชน	106
	1.3 ระบบเผด็จการทางรัฐสภาโดยพรรคการเมือง (นายทุน)	107
	2. การบังคับใช้ ส.ส. สังกัดพรรคการเมืองกับการแก้ปัญหา ส.ส. ขายตัว	113
	3. ผลของการบังคับให้ผู้สมัคร ส.ส. ต้องสังกัดพรรคอย่างน้อย 90 วัน ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540	124
	4. ความสัมพันธ์ระหว่าง ส.ส. กับพรรคการเมือง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550	125
	4.1 การบังคับให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. สังกัดพรรคการเมือง	125
	4.2 การขับ ส.ส. ออกจากพรรคการเมือง	126
	4.3 การเพิ่มหลักการไม่ตกอยู่ภายใต้อาณัติใด ๆ ของ ส.ส.	127
	4.4 การห้ามควมรวบรวมพรรคการเมือง	128
	4.5 หลักประชาธิปไตยภายในพรรคการเมือง	129
	5. มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญห ส.ส. ขายตัว	130
5.	สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	135
	1. บทสรุปสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากการกำหนดให้ ส.ส. สังกัดพรรคการเมือง	135
	1.1 ปัญหาในทางทฤษฎี	136
	1.2 ปัญหาในทางปฏิบัติ	138
	2. ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา	141
	2.1 การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	141
	2.1.1 ยกเลิกการบังคับใช้ ส.ส. สังกัดพรรคการเมือง	141
	2.1.2 ยกเลิกบทบัญญัติให้อำนาจพรรคการเมือง	

ในการขับ ส.ส. ออกจากพรรค	142
2.1.3 รับรองเสรีภาพของ ส.ส. ในการปฏิบัติหน้าที่ผู้แทนปวงชน.....	142
2.1.4 ให้ศาลตรวจสอบการใช้อำนาจของ ส.ส.....	143
2.2 การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับพรรคการเมือง	143
2.2.1 สร้างหลักประชาธิปไตยภายในพรรคการเมือง.....	143
2.2.2 การให้ความสำคัญกับสาขาพรรคการเมือง	149
2.2.3 ดูแลการรับบริจาคเงินของพรรคการเมืองให้โปร่งใส	150
บรรณานุกรม	151

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวน ส.ส. ที่ได้รับการเลือกตั้งจำแนกตามพรรคในประเทศไทยอังกฤษ.....	35
2	เปรียบเทียบการบริหารจัดการภายในพรรคอนุรักษนิยมกับพรรคแรงงาน.....	45
3	ความสัมพันธ์ระหว่างผู้แทนกับพรรคการเมืองในต่างประเทศ	64
4	พรบ.พรรคการเมือง และจำนวนพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นในแต่ละครั้ง	69
5	ช่วงเวลาในการจัดตั้งพรรคการเมืองของไทย	70
6	การได้มาซึ่งหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคอื่นๆ.....	74
7	องค์ประกอบที่ประชุมใหญ่พรรคการเมือง.....	76
8	การคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมือง	78
9	การขอเปิดประชุมใหญ่วิสามัญ.....	81
10	จำนวนสาขาพรรคของพรรคการเมืองที่ได้รับเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2550	84
11	บทบัญญัติรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้ ส.ส. สังกัดพรรค.....	92
12	บทบัญญัติเรื่องการพ้นสมาชิกภาพ ส.ส. หากลาออกจากพรรค	93
13	บทบัญญัติเรื่องการให้พรรคการเมืองขับ ส.ส. ออกจากพรรคได้.....	95
14	บทบัญญัติเรื่องการไม่ตกอยู่ภายใต้อาณัติใด ๆ ของผู้แทนปวงชน.....	97
15	คำปฏิญาณตนก่อนเข้ารับตำแหน่งของ ส.ส.....	99
16	จำนวนขั้นต่ำที่ต้องส่งผู้สมัคร ส.ส. ของพรรคการเมือง	102
17	การย้ายพรรคของ ส.ส. ในการเลือกตั้งครั้งที่ 8-21	115
18	ค่าเฉลี่ยจำนวน ส.ส. ที่ย้ายพรรค	116
19	การยุบรวมพรรคการเมืองในขณะบังคับใช้รัฐธรรมนูญปี 2540	119
20	ส.ส. พรรคเสรีธรรมที่ย้ายเข้าสังกัดพรรคไทยรักไทย	120
21	ส.ส. พรรคความหวังใหม่ที่ย้ายเข้าสังกัดพรรคไทยรักไทย.....	121
22	ส.ส. พรรคชาติพัฒนาที่ย้ายเข้าสังกัดพรรคไทยรักไทย	122

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่		หน้า
1	การจัดองค์กรของพรรคอนุรักษนิยม	43
2	การจัดองค์กรของพรรคแรงงาน	44
3	การจัดองค์กรพรรคการเมืองในอเมริกา	52
4	สภาพปัญหาการบังคับให้ ส.ส. สังกัดพรรคการเมือง	109
5	กระบวนการคอร์รัปชันโดยนักการเมือง	112
6	เปรียบเทียบจำนวนย้ายพรรคของ ส.ส. ก่อนและหลังการบังคับสังกัดพรรค ..	117
7	กระบวนการดำเนินคดีทุจริตต่อหน้าที่ของ ส.ส.	132
8	กระบวนการถอดถอน ส.ส. ที่กระทำผิดต่อหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญปี 2550.....	133